

Ілляшенко Т.О., Калітаєва Г.І., Журакулова Т.О.
Сумський державний університет

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Кошторисно-бюджетний метод фінансування державних і комунальних установ невиробничої сфери залишається на сьогодні одним з головних способів їх фінансового забезпечення. Проте існує проблема недостатнього фінансування, необхідного для нормальної діяльності установи, що потребує пошуку додаткових джерел фінансування. Зазвичай бюджетних коштів достатньо лише для фінансування оплати праці та покриття витрат на комунальні послуги.

Основні джерела формування (за існуючим законодавством) і напрямки використання коштів бюджетних установ представлені на рис. 1.

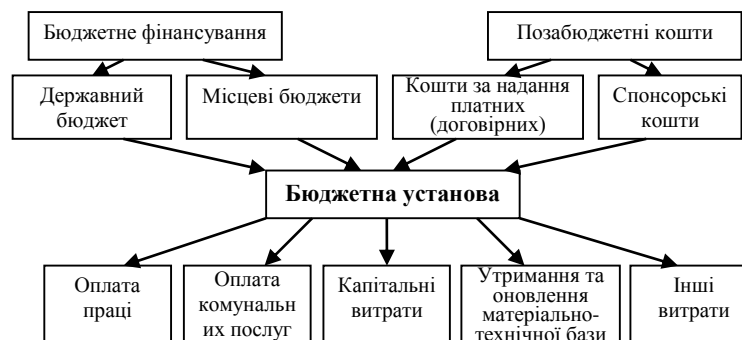

Рис. 1 – Джерела формування та напрямки використання коштів бюджетних установ

З точки зору положень, відображених на рис. 1, можливі декілька варіантів покращання фінансового забезпечення бюджетних установ. По-перше, це збільшення бюджетного фінансування шляхом залучення до фінансування установ, що фінансуються з державного бюджету коштів місцевих бюджетів та навпаки, до фінансування комунальних установ – залучення коштів державного бюджету. Прикладом може слугувати фінансування певної кількості бюджетних місць у вищому навчальному закладі державного фінансування з місцевого бюджету на основі територіального замовлення на підготовку кадрів. Або отримання місцевими установами охорони здоров'я коштів з державного бюджету для придбання коштового обладнання.

По-друге, можна запровадити рейтингову систему отримання бюджетних коштів установами на наступний рік. Тобто, ті установи, які працювали найбільш ефективно протягом минулого року, можуть отримати збільшення фінансування наступного року, і, навпаки, установи, що знаходилися на найнижчих позиціях у рейтингу отримують зменшене фінансування. Наприклад, більше коштів на здійснення наукової діяльності з бюджету отримують ті навчальні заклади, які минулого року залучили більше коштів від приватних структур.

По-третє, необхідно збільшити перелік платних послуг, але не завдяки зменшенню переліку безкоштовних. Так, можна дозволяти установам охорони здоров'я залучати кошти інвесторів на придбання унікального обладнання з можливістю у подальшому надавати платні послуги з його застосуванням. Наприклад, придбати томограф, якого раніше не було в установі, або нове лабораторно-діагностичне устаткування, або електронний рентгенівський апарат нового покоління.

В-четвертих, необхідно вводити в дію нові форми фінансування та удосконалювати існуючі. Необхідним є створення асоційованих структур (державно-суспільних, суспільно-державних), котрі забезпечуватимуть пошук додаткових джерел фінансування. Крім того, потрібно запровадити конкурсне розміщення державних та місцевих грантів серед державних та недержавних некомерційних організацій, підписання тимчасових угод про співпрацю, в рамках яких можуть здійснюватися разові заходи або акції соціального напрямку.

По-п'яте, потрібне розроблення ефективної системи контролю, яка б забезпечувала цільове надходження та використання коштів бюджетними установами, завдяки впровадженню абсолютно нової електронної системи обліку у бюджетних установах на зразок модулів управлінського обліку, що використовуються на промислових підприємствах.

В-шостих, бажано більше уваги приділяти управлінню витратами бюджетних установ, по можливості зменшувати їх. Наприклад, можна вийти з ініціативою до уряду щодо зміни системи оплати праці в бюджетних установах. Замість існуючої тарифної системи запровадити бонусну систему оплати праці. Тобто зарплата у бюджетній установі буде складатися з двох частин обов'язкової мінімально гарантованої та бонусної. Кожний працівник буде отримувати мінімально гарантовану зарплату за свою працю, а за підсумками зробленого отримувати певні бонуси, які складуть додаткову частину його заробітної плати.

Таким чином, потрібно змінювати ситуацію, що склалася в бюджетній сфері, а саме виводити бюджетні установи на новий, якісно досконаліший рівень функціонування за рахунок покращення їх фінансового забезпечення.

Ілляшенко, Т. О. Шляхи вирішення проблем фінансового забезпечення бюджетних установ [Текст] / Т. О. Ілляшенко, Г. І. Калітаєва, Т. О. Журакулова // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р. / Відп. за вип. Ю.М. Гладенко. - Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2013. - С. 113-114.